

Päiväys
25.2.2026

1 (2)

Diaarinumero
1655/03.04.04.20/2025

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

25.2.2026

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 4.3.2026.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 24.11.2025 nro 86/2025 (Lietojanlammen kuivatus ja valmistelulupa, Ilomantsi). Päätös sisältää vesilain 3 luvun 16 §:n mukaisen valmistelulupaa koskevan ratkaisun.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 25.2. – 25.3.2026 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

(<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>).

Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Ilomantsin kunnassa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 25.3.2026**. Luvan hakijalle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 1655/2025.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

28.12.2025

Valittaja:

Osuuskunta Lumimuutos (2002008-4)

Asiamies:

Päätös, johon haetaan muutosta: ISAVI/12521/2024 ja Lietoja

Päätöksen kohta, johon haetaan muutosta:

- **Vesien johtaminen Lietojaan**
- **Virtaamatarkkailu Lietojaan**
- **Vaikutukset Lietojan vedenlaatuun**

Kiinteistö: 146-402-4-42, jossa on Lietojan vesialuetta, muistuttaja on siis vesialueen omistaja

Vaatimukset muutoksiin:

1. Vesialueen omistajana toteamme, että haettua Lietojanlammen kuivatuslupaa sekä valmistelulupaa ei tule myöntää niiltä osin, joihin haemme muutosta. Lupa tulee kumota ja palauttaa valmisteluun. Vesialueen omistajina emme ole antaneet lupaamme Lietojan tilan heikentämiseen tai näihin toimenpiteisiin. Toimenpiteisiin tulee saada vesialueen omistajan lupa.
2. Kuivatusvesiä ei tule johtaa Lietojaan lainkaan vaan ne tulee ohjata muualle johtuen sen kuormittuneesta tilasta.
3. Lietojan vedenlaatua, huolimatta siitä, johdetaanko vesiä vai ei, tulisi seurata tieteellisesti mukaan lukien virtaamaa. Kyseessä on kaivoksen vesijohde. AVI:n luvituksessa johon haemme muutosta annetaan raja-arvoja kaivoksen vesimääreille, mutta ei eritellä, mitä niistä voisi päästää Lietojan suuntaan. Hakijan tulee perustaa jatkuvatoiminen alapuolisen vesistön seuranta, jossa erityisesti huomioidaan rauta, pH, sulfaatit ja muut mahdolliset AVI:n ja ELY:n asettamat indikaattorit, joista tiedämme olevan erityistä riskiä.
4. Koska kaivoksen vesijärjestelyiden osalta luvitus on kesken ja myös aiemmat todetut päästöt omistamamme vesialueen puolelle ovat jo nyt olleet merkittäviä, tulee hakijan esittää laadukas ja sekä historiallista, että nykyistä kuormitusta ja riskejä hallitseva uusi vesilupahakemus, jossa huomioidaan myös mennyt saastuminen siten että vesialueen omistajat ovat mukana prosessissa ja sen hyväksyneet.

Perustelut

1. Aluksi toteamme, että suunnitelluille toimille tai vedenjohtamisille **ei ole annettu vesialueen omistajan lupaa. Vesialueen omistajaa ei ole kuultu asiassa niin, että olisimme voineet siihen antaa suostumuksemme.**
2. Toiseksi toteamme, että Lietojan vedenlaadussa näkyy mm. suolojen ja (raskas)metallien äärimmäisen korkeita pitoisuuksia jo loppukesällä 2015, osittain aiemmin. Syyksi epäillään putkirikkoa, jonka vuoksi selkeytettyä kaivosvettä vuotanut Lietojaan. (Puranen 2016, sivu 14.) Suolojen ja metallien korkeita pitoisuuksia on havaittu myös aikavälillä pääosin 2018–2021. Näytteenottopisteet ovat Lietoja 51 ja Lietoja 55.
3. **Kiinteistö 146-402-4-42 ja ympäröivät alueet ovat osa Koitajoen ennallistamishanketta, laajaa kokonaisvaltaista elinympäristöjen ja Koitajoen valuma-alueen ennallistamista, joka kestää vuosia** (kts. <http://www.lumi.fi/2022/10/historiallisen-suuri-ennallistuskokonaisuus-koitajoelle/>). Kiinteistö itsessään sisältää luonnonarvoja, siellä on toteutettu sekä metsien, että lintujen osalta inventointi, joka osoittaa, että myös palstan läntiset osat, jotka ovat luonteeltaan toipuvia luonnon nuoria metsiä, ovat kokonaisuuden ja ekologisen käytävän kannalta merkittäviä kokonaisuuden osia. Yhtiö, luvan hakija, on myös käynnistänyt uusia malminetsintätoimia, jotka estävät ja häiritsevät ennallistamista ja vaarantavat myös kohteen tulevaisuuden ennallistuksessa, joka tulee vesilain luvituksen osalta arvioida, vaikka ne eivät tähän asiaan suoraan kuulu päätännässä, tosin kehyksessä kylläkin.
4. **Kiinteistön 146-402-4-42 ja sen halki virtaavan Lietojan voidaan katsoa kärsivän jo nyt olemassaolevan kaivostoiminnan vesiensuojeluhaitasta.** Pohjois-Savon ELY-keskus on päätöksessään / (Dnro POSELY/499/2021, Dnro POSELY/118/2024) osoittanut olemassaolevien kalatalousvelvote-rahojen (Pampalo) kohdistamisen juuri Lietojalle. Nyt malminetsinnän salliminen, joka ennakoi mahdollista malminnostoa ja kaivosalueen laajentamista, oltaisiin siis kohdistamassa samaan suuntaan kuin ennallistamis- ja kalatalousvelvote / ennallistamistukia / ELY. Näin ei tietenkään voida menetellä, koska tuolloin jo etsintävaiheen haitta vaikuttaa negatiivisesti velvote-rahojen käytön hyötyyn samassa vesistössä. Tämän lisäksi asia ISAVI/12521/2024 tulee tarkastella tätä kokonaisuutta vasten, koska yhtiön esittäessä esimerkiksi ”sedimenttien poistoa” esittämättä aiemman kuormituksen tai mahdollisen tulevan laajentuvan kaivostoiminnan vesistövaikutuksia voidaan arvioida, että nykyinen hakemus tulee hylätä, koska se ei vastaa edes nykyisen saati tulevan kaivostoiminnan tarpeita tai standardeja.
5. AVI:n antamassa päätöksessä ISAVI/12521/2024 on luvituksen aikaiseen hakijan esitykseen liittyen merkittäviä parannuksia, mukaan lukien hakijan poisvetämä suunnitelma **Lietojan ruoppauksesta tms. AVI:n antamassa päätöksessä ei kuitenkaan vielä huomioida avainkysymyksiä**, joista tärkeimpiä ovat vesienjohtaminen Lietojaan ilman vesialueen omistajan lupaa, laimenemisolosuhteiden liian heikko tarkkailuvelvoite ja vedenlaadun heikkemisen vaikutukset osana aiempaa kuormitusta kaivokselta (kts. valituksemme AVI:iin sekä yllä). Vesien johtaminen Lietojaan ylivirtaamalla ei ole lieventävä seikka, koska Lietojassa on luontaisia kosteikkorakenteita ja viipyvän veden rakenteita, joihin myös ylivirtaamalla jää mahdollisia kuormittavia aineita.

Lopuksi toteamme vesialueen omistajana, että Lietoja, osana Koitajoen valuma-aluetta ja latvavesiä, kärsii jo nyt, mukaan lukien pohjasedimenttien osalta, jossa hakija ei esitä

tutkimussuunnitelmaa merkittävästä kuormituksesta. Erityisen merkittävänä pidämme raskasmetallien, suolojen ja muiden kuormittavien indikaattorien arvoja.

Vesistöalueen omistajana olemme lähteneet vastaamaan aiempaan kaivoksen aiheuttamaan saastumiseen laajalla ennallistamishankkeella. Luvituksessa tulee tarkastella yhteiskunnan kokonaisuutena ja kokonaisuutta vesialueen osalta.

Viitaten POSELY/118/2024 ja POSELY/499/2021 Lietoja on kaivoksen kalatalousmaksujen avulla toteutettavien kunnostustoimien kohteena. Tämän lisäksi OSK Lumimuutoksen Koitajoki-hanke on investoinut Lietojan suojeluun ja vesiensuojelutoimintaan, mukaanlukien maaostot, satoja tuhansia euroja. Lietojan reunametsien osalta olemme PK ELY:lle esittämässä niiden perustamista luonnonsuojelualueeksi linnuston ja lajiston perusteella vuosien 2025 tai 2026 aikana (riippuen rahoitustilanteesta). OSK Lumimuutoksella on Metsätalous Oy:n eli valtionmailla yhteistyösopimus, jossa tavoitteena on lähivuosina pyrkiä ennallistamaan sekä yksityismailla, että Mustasuon ja Tetrinsuon alueella elinympäristöjä vesistökuunnostusten ja valuma-alueen suojelemiseksi. Kaivosyhtiö ei ole osallistunut näihin toimiin millään tavalla.

Alapuolisen Ruosme-Koivusuon YVA-prosessin osalta NEOVA:n kanssa Lietojan vedenlaatu, ennallistaminen ja lajisto ovat myös olleet esillä. OSK Lumimuutoksen omat vesistömittaukset sertifioitujen näytteenottajien toimesta ja laboratorioanalyysin tarjoavat itsenäisen vedenlaadutarkastelun omistamamme vesistön osalta.

Tiivistäen, ottaen kokonaisuuden kannalta merkittävät kumulatiiviset ja samanaikaiset ja osittain ristiriitaiset prosessit Lietojaan liittyen, jossa kuitenkin yleishyödylliset vesienhoitotoimet tai päätösten POSELY/118/2024 ja POSELY/499/2021 mukaiset jo käynnissä olevat kunnostustoimet eivät saa vaarantua, ja olettaen että olemme laajimmin tietävä taho osittain omistamamme Lietojan ekologisen ja hydrologisen tilan osalta tulee vesilupahakemus hylätä niiltä osin kuin yllä mainitsemme.

Se tulee palauttaa parempaan valmisteluun, jonka suunnitteluvaiheessa myös vesialueen omistajat ovat mukana ja jo käynnissä olevat kunnostustoimet sekä mennyt saastumisen aiheuttama taakka sekä POSELY/118/2024 ja POSELY/499/2021 päätökset huomioidaan. Hallinnonuudistus 1.1.2026 muuttaa vastuuviranomaisten roolia entisestään, joten asiassa tulee saada kokonaistarkastelu, esimerkiksi maastokäyntien, yhteissuunnittelun ja vesialueen omistajien mukaanottamisella.

Osuuskunta Lumimuutoksen puolesta sääntöjen mukaisena nimenkirjoittajana

OSK Lumimuutos
